

LISÄMUNUAISKUOREN LIIKATOIMINTA ELI CUSHING

Yleistä taudista

Cushingin oireyhtymä on seurausta lisämunuaiskuoren erittämän kortisolin liikatuotannosta. Syynä kortisolin liikatuotantoon on yleensä aivolisäkkeen (80%) tai lisämunuaisten kuorikerroksen kasvain. Joskus sairaus voi olla seurausta pitkäaikaisesta glukokortikoidilääkityksestä.

Taudin esiintyminen

Tauti on kissalla harvinainen, mutta koiralla yleinen. Sitä esiintyy useimmiten keski-ikäisillä tai vanhemmilla koirilla (yli 6-vuotiailla). Pienet rodut ovat yliedustettuina (mm. maltankoina, villakoina, mäyräkoira, shetlanninlammaskoina ja bostoninterrieri). Suurilla roduilla, esim. boksereilla, on usein kyseessä lisämunuaisten kuorikerroksen kasvain, pienillä roduilla puolestaan aivolisäkkeen kasvain.

Taudin oireet

Yleisiä oireita ovat mm. runsas juominen ja virtsaaminen. Tyypillistä on myös lisääntynyt ruokahalu ja lihavuus, sekä alakuloisuus ja lihasheikkous. Potilaalla saattaa esiintyä myös alentunutta lämmönsietokykyä, läähätystä ja käytöshäiriöitä. Tautiin liittyy usein myös iho-oireita (mm. ohut iho, mustapäät ja ihon tummuminen). Eläimellä voi olla myös (yleensä) symmetrisiä karvattomia ihoalueita erityisesti kyljissä, tai karvan laatu muutoin heikentynyt.

Taudin hoito

Hoitona käytetään yleensä elinikäistä lääkehoitoa, kasvainten poisto kirurgisesti on hankalaa (lisämunuaiskasvainten poisto mahdollista). Lääkkeenä käytetään trilostaania (kauppanimi Vetoryl), joka vaikuttaa lisämunuaiskuoren soluihin ja aiheuttaa hormonien erityksen vähenemisen. Lääke annetaan päivittäin suun kautta. Lääkityksen yleisimmät alkuvaiheen sivuoireet ovat ruuansulatuskanavaoireita (ruokahaluttomuutta, oksentelua, ripulointia, ym). Jos oireet eivät rauhoitu lääkityksen toisella viikolla, ottakaa yhteys eläinlääkäriin.

Kontrollikäynnit

Kontrolleissa tarkistetaan eläimen vointi ja oireiden lievittyminen, ja tehdään lisämunuaiskuoren toimintakoe lääkkeen tehon arvioimiseksi (ACTH-stimulaatio). Ensimmäinen kontrolli on 10 vrk kuluttua lääkkeen aloittamisesta. Sen jälkeen kontrollit ovat 3-6 kuukauden välein eläimen voinnista ja lääkeannosten muutoksista riippuen.

Taudin ennuste

Ensimmäisenä taudin aiheuttamista oireista häviää yleensä runsas juomien (parissa viikossa). Ihomuutosten häviäminen ja karvankasvu alkaa hitaammin (noin 3-5 kuukauden kuluessa). Ennuste lääkehoitoa saavalla eläimellä on epävarma. Osalta potilaista (n. 25%) lääkehoito joudutaan lopettamaan sivuvaikutusten vuoksi, osa elää lääkehoidolla useamman vuoden.